

Hoge gasprijzen raken Vlaamse tomatentelers midscheeps, maar impact verschilt sterk per bedrijf

duiding

De tomatensector kreunt onder de hoge gasprijzen. Een pre-energiecrisis gasfactuur van 70.000 euro is al snel opgelopen tot 300.000 euro. Eerder werd al duidelijk dat bedrijven met grote liquiditeitsproblemen kampen en dat de productie van tomaten in de eerste maanden van het jaar sterk gekelderd is. “Toch is de situatie hier minder nijpend als in bijvoorbeeld Nederland”, stelt SBB Accountants & Adviseurs dat de kritische kostprijs van energie in de tomatenteelt in kaart bracht.

🕒 13 APRIL 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 16 APRIL 2022 12:27

Lees meer over:
glastuinbouw

De impact van de energiecrisis - met gasprijzen die zijn verviervoudigd of meer - op de Vlaamse tomatenteelt verschilt sterk van bedrijf tot bedrijf. Los van het feit of bedrijven hun gasprijzen eventueel nog (deels) hebben vast liggen, speelt ook de werking van de WKK (Warmte-Kracht-Koppeling) een bepalende rol. Dit is een systeem waarmee gelijktijdig warmte en elektriciteit wordt opgewekt.

Onbelichte tomatenteelt: verkoop van elektriciteit

“Onbelichte telers gebruiken hun WKK-warmte in de serre en verkopen hun elektriciteit op het net. Zij hoeven in theorie geen last te hebben. Hoewel de gasprijzen voor hen ook sterk gestegen zijn, kunnen zij hun elektriciteit vaak veel duurder verkopen”, vertelt Bart Baets, agro bedrijfs- en milieuadviseur bij SBB. Baets bracht de kosten en opbrengsten van tientallen glastuinbouwers actief in de aardbeien- en ook tomatenteelt in kaart over een aantal jaar.

“Sectorgemiddeldes maken het voor individuele bedrijven mogelijk om te benchmarken”, verklaart Baets de cijferoefening. SBB heeft hieromtrent een serie masterclasses uitgewerkt waarin het serrebedrijven slimmer wil laten ondernemen door de ontwikkelingsmogelijkheden, de financieringsmix (19 april) en kostenstructuur (3 mei) te bekijken. Volgens de expert glastuinbouw hebben bedrijven niet altijd een duidelijk beeld van de kostprijsstructuur van de verschillende teelten op hun bedrijf. Deze structuur is juist op dit moment belangrijk nu de kosten voor energie en grondstoffen de hoogte in rijzen.

De onbelichte tomatentelers kenden goede jaren. Zo bedroeg de gemiddelde kostprijs zo'n 60 euro per m² en lagen de opbrengsten over enkele jaren op gemiddeld 70 euro per vierkante meter. De opbrengsten vallen uiteen in tomaat (42 euro), elektriciteit (13 euro/m²) en WKK-certificaten (11,5 euro/m²). Gas is traditioneel de belangrijkste kostenpost, goed voor 25 tot 30 procent van de totale kosten. "De verkoop van elektriciteit en het verkrijgen van WKK-certificaten compenseert normaal gezien de gaskosten", vervolgt Baets.

Elektriciteitsverkoop op verkeerde moment vastgelegd

Het verkopen van elektriciteit is sinds het najaar van 2021 zeer variabel waardoor tuinders voor zekerheid wilden kiezen door elektriciteit vast te leggen. "Sommige telers zagen de prijs voor elektriciteit vorig jaar flink stijgen en hebben toen besloten lange termijncontracten aan te gaan voor de verkoop van elektriciteit. De spread tussen de gas- en elektriciteitsprijs was gunstig.

Gaandeweg het jaar en versterkt door de Oekraïne-oorlog rezen de prijzen de pan uit en was de verhouding gaskost en elektriciteitsopbrengst veel minder positief. "Er zijn bedrijven die hierdoor bijvoorbeeld maandelijks 10 tot 14 euro per vierkante meter moeten bijleggen. Op een areaal van 3ha betekent dat een 300.000 tot 400.000 euro op één winter."

Alhoewel er momenteel dus onbelichte tomatentelers financieel op hun tandvlees zitten omdat zij de elektriciteitsverkoop op het verkeerde moment hebben vastgelegd, zijn er ook bedrijven die hun gestegen gasprijzen dus kunnen afwentelen. De sector in Nederland staat er volgens Baets slechter voor. "In tegenstelling tot Vlaanderen krijgen bedrijven er geen WKK-certificaten en lopen ze deze inkomsten mis. In Nederland ligt de gasprijs weliswaar wat lager, maar in het algemeen hebben tomatentelers het daar moeilijker."

Belichte tomatentelers voelen gestegen energiekosten het meest

Een ander verhaal zijn de bedrijven met belichten tomatenteelt die een winterteelt tomaten hebben. Zij missen de inkomsten uit elektriciteit die door de WKK worden opgewekt omdat zij dit gebruiken voor de belichting. Bij een gemiddelde gasprijs van 25 euro per MWh, zoals de maximale gasprijs jarenlang was, bedroeg de marge bij deze bedrijven 12 tot 15 euro per m². Doordat de gasprijs is opgelopen tot ver boven de 100 euro wordt er nu 10 tot 15 euro per m² verlies gemaakt. Baets: "Dit is het geval als de teler volgens het normale teelt regime verwarmt en belicht."

In de praktijk hebben de hoge gasprijzen de belichte tomatentelers ertoe aangezet om de productie terug te schroeven of in het najaar geen tomaten op te zetten om zo niet met verlies te produceren. De gevolgen hiervan bleken duidelijk aan de veilingaanvoercijfers zoals deze eerder dit jaar door het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties (VBT) gecommuniceerd werden. De eerste maanden van dit jaar werden er tot de helft minder trostomaten aangeleverd dan het jaar ervoor.

'Boven kritische gasprijs geen planten opzetten'

SBB beraamt de kritische gasprijs voor belichte trostomatentelers op 60 euro per MWh. "Dat is het break-even punt. Ligt de gasprijs hoger dan draait de gemiddelde teler verlies", aldus Baets die jaarrond trostomatentelers adviseert om ook voor volgend seizoen de gasprijzen goed in het oog te houden. "Ligt de gasprijs boven de 60 euro dan is het belangrijk om een goede berekening te maken over de rendabiliteit van een winterteelt tomaten."

“ De kritische gasprijs ligt op 60 euro per MWh. Ligt de gasprijs daarboven dan is het belangrijk om een goede berekening te maken over de rendabiliteit van een winterteelt tomaten.

Bart Baets - Agro bedrijfs- en milieuadviseur bij SBB

Eerder lieten ook andere experts in VILT weten dat het jaarrond productiemodel van de tomatensector onder druk staat bij de hoge energieprijzen van het moment. Baets ziet het ook voor komende winter somber in voor de belichten tomatentelers. "Ik verwacht niet dat de komende winter de gasprijzen tot het oude niveau zakken."

Een ander verhaal is 2024 en 2025. Op de termijnmarkt kunnen op dit moment prijzen worden vastgelegd voor respectievelijk 55 en 45 euro per MWh. "Het zijn niet meer de bodemprijzen van de afgelopen jaren, maar beter dan 110 euro per MWh", zegt Baets. Hij voorspelt op basis van dit gegeven dat de tomatenteelt de komende jaren wel eens zou kunnen wijzigen en er meer met vaste gasprijzen gewerkt zal worden. "Misschien gaan we in toekomst wel verder vooruitplannen en kopen we niet langer gas in aan de laagste prijs, maar aan een vaste prijs. Dat zou een stukje ondernemerszekerheid bieden", aldus Baets die denkt dat de stabiele, lage prijzen op de spotmarkt verleden tijd zijn.

Bron: Eigen berichtgeving

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

 screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

 screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

 screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

 screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

 screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra